

סגירה: מדריכה מתימן

כאשר קוראים בשמה של המושבה איל-ניה, יודעים רק אנשים מעטים למה בדיוק הכוונה. אולם אם אומרים סגירה, זה כבר משהו אחר. כי אילניה נולדה שנים רבות אחרי שהוקמה המושבה, אחת הראשונות בגליל התחתון ובארץ בכלל — מרכז פועלי הגליל בימי העליה השנייה, וכיום סמל למושבה עתיקה שמרנית ומשעממת.

אבל לי לא משעמם כאן. תלוי מה שכל אחד מחפש לו. הצהירה בפסקנות תמר כהן (20) היפה שחורת-העיניים, בשעה שהיא חתנה לטרמפ ממסעף גולני לסגירה. "בש-בילי, שעליתי ארצה עם מרבד הקסמים, מה שהשגתי במשך עשר שנותי בארץ הוא יותר ממה שיכולתי לצפות. לו במוסדות הטובים ביותר. עליתי יחד עם עוד ארבע אחיות קטנות, במסגרת עליית הנוער, ממחנה גאולה המפורסם שליד עדן. התחנכתי בשדה אליהו שבעקב בית-שאן, וכשהגיע הזמן ללכת לבוא, כמוכן שהתגייסתי לנח"ל, עם גרעין הנוער שאחז גדלתי והתחנכתי. הייתי הולכת אתם גם הלאה, זאת אומרת להתגייסות, אבל רוב הגרעין התפרק ואני עובתי גם כן. בזמן שירותי בנח"ל, למדתי טיפול בילדים. זה מצא חן בעיני מאד והחלטתי להתמסר לזה כמקצוע קבוע. אותה מסגרת שהביאה אותי ארצה גם דאגה לי למציאת העבודה. במקרה נקלעתי למוסד ילדים של עליית הנוער ונתקבלתי שם לעבודה. וזהו חתת השומה, שבמושבה סגירה."

וחיכיתי לטרמפ. כשראיתי שאין סיכויים כי תוך זמן קצר תגיע לכאן מכונתה, התי-חלתי ללכת ברגל. זה לא רחוק ואני רגילה ללכת.

"כשקמה המדינה הייתי עוד במחנה בעדן ולא ידעתי על כך כלום. ראיתי את חגיגות יום העצמאות בפעם הראשונה בנתניה. היי-נו במחנה-מעבר ושמענו שהרבה חיילים יל-כו בעיר. ידענו אז רק שחיילים קשורים במלחמה וסכנה, אבל המדריכה הכינה את הבנות והסבירה לנו שאלה חיילים יהודים וכי אין לנו ממה לפחד. מאז, יום העצ-מאות אצלי חג גדול. יש לנו כאן כ-15 עובדים צעירים הגרים במקום. כך שלא משעמם לנו כלל וכשיש צורך לעשות שמה הרי יש מי שיוודע איך עושים זאת."

"אני מעריכה מאוד את ההישגים של ה-ארץ במשך השנים הללו, ואם כי אינני מת-עלמת מהקשיים הקיימים ומהדברים שאינם עדיין בסדר, אני יודעת כי נוכל להתגבר על הכל, אם לא ישאף כל אחד להגיע למה שאינו יכול להגיע, לפי יכולתו. אני עצמי, אנשא בקרוב לחברי שהווא מורה בפזורה, ליד טבריה, ואני חושבת שאשכנע אותו לע-בור לגור במושבה או במושבה, החיים בעיר, על כל הוזהר והברק שלהם, אינם מושכים אותי כלל."

טבריה: מכונאי בקיוסק

מה עושה בחור צעיר ובריא בקיוסק קטן בבירת הגליל? "מה אפשר לעשות? זה כנראה נגזר עלי שאבא את הזמן שלי בצורה משעממת כזאת," השיב הבחור. בין הגשת כוס גוזו מרענן לפועל-בנין מיוזע, ובין הזמנת כמות סיגריות, המצרך הנדרש ביותר ליד תחנת האוטובוסים, סיפר הצבר מרדכי חנוכה (26) כיצד הגיע לדלפק. אביו של מרדכי עלה ב-1926 מעיראק, עבד בכביש טבריה-צמח והיה צועד בכל יום 25 קילומטר למקום העבודה. לפני שנו-לד מרדכי ארצה תקלה לאביו. התפוצצות בלתי-צפויה במקום חציבת הכביש הרגה את אחיו, קטעה את ידו הימנית. לפני עשר שנים ביקר ראש הממשלה בטבריה, לבידיו חופשה. חנוכה האב ניגש אליו, הזכיר לו את המקרה שקרה סמוך למקום עבודתו של ראש הממשלה. הוא קיבל קיוסק.

מרדכי בן הזקונים התגייס לחיל הים (כנראה בהשפעת הים הקרוב), סובב את יבשת אפריקה על סיפון אניה חיל הים מבטח. בחיל הים אף הצליח ללמוד מקצוע כמכונאי, ראה בו את "יעודו בחיים". יחד עם זה ידעתי שיהיו קשיים בבית. כשחזרתי הי-בית היה אבא לבד. כל האחים והאחיות נישאו ועזבו את העיר. ניסיתי להסתדר במקצוע שרכשתי בבית-החרושת למונוט באפיקים, אבל אבא משך אותי חזרה לע-סך — לצערי היומיומי.

"משעמם, זה נכון. משעמם מאד לעמוד פה כל היום. אבל יש לפעמים גם מקרים מעניינים, החורגים מהשגרה. למשל: לפני יום העצמאות בשנה שעברה השאירה אצלי מורה אחת מתליקציר מזוודה, וכמה דקות אחריה בא מורה טברייני שלא היה לו כל קשר אתה והשאיר גם הוא מזוודה. "אחרי הצהריים בא הבחור במהירות, חטף מזוודה ונעלם בכיוון לאוטובוס. רק בבית-המקום בתל-אביב גילה במזוודה את לבני האשה. חצי שעה אחרי שנסע, באה הבחורה שגילתה מיד כי המזוודה אינה שלה. הצעתי לה לחכות, ואמנם כעבור כמה שעות חזר הבחור מתל-אביב עם המזוודה. הפגשתי אר-תם והם שניהם יצאו יחד עם המזוודה. רק אחרי חודש באו אלי שוב, סיפרו לי שניש-או בינתיים, והביאו לי מתנה."

בית-הספר כדורי מגיע לעיתים רחוקות אל כותרות העתונים. אולם כאשר הוא זוכה לכך, הרי זה מלחה בסנסציות רעשניות. בפעם האחרונה היה זה כאשר קמה לילה אחד כיתה שלמה של תלמידי השנה הרא-שונה, ברחה הביתה מפחד שפטים של תלמידי כיתה ב' אפשר היה לחשוב שקיים בבית-הספר משטר של נגישות וכי תלמידי השנה הראשונה חיים בפחד מתמיד. המצי-אות שונה לחלוטין.

אחד האנשים המאושרים בבית-הספר החק-לאי, יוסי יסעור בן 15 וחצי, יליד תל-א-יב, ה-י לא יחיה חיינו טירונה היכס יוסי כבר בגיל עשר למסגרת תנועת-נוער

"בשנה שעברה נסעתי עם חבר לירושלים, כדי לראות את המצער, ולמחרת חזרתי לראות את המפגן ברמת-גן. בהפגנת-הכוח של הצבא לא מצאתי שום חגיגות. לעומת זאת מצאתי בהחלט חגיגות ושמחה בדיק-רים ובשירה שהיו ברחובות ומסביב לבמות הבידור. נראה לי שהאנשים שכחו מפני שראו צורך לשמח, והיתה להם סיבה לשמות. אנשים אינם רוקדים ברחובות ונהגים, מפני שמישהו אומר להם שצריך לעשות זאת. כשהתכוננתי באנשים והבנתי כדוע הם שמחים שמו, גם אני, ראיתי את כל הטוב שמסביב. בחסרונות לא נתקלתי. ייתכן שהם ישנם, אבל אני לא נתקלתי בהם. אני גם לא רוצה לראות אותם. אג-מור את בית-הספר, אעלה להתישבות ואחיה לי את חיי בשקט."

עבודה: שוטר המקור

"שוטר היה הדבר האחרון שחשבתי לה-יות אי-פעם," התודה ניסים בלסינו (31), שעה שהסתובב בחוסר-מעשה בתחנת האר-טובוסים החדשה של עפולה. "אבא היה סוחר במצרים ומצבו הכלכלי היה טוב. לכן חשבתי גם אני להיות סוחר כמוהו. היה לנו בית-חרושת לסבון, ולולא קמה המדינה היינו יושבים במצרים ומנהלים את בית-החרושת שלנו עד היום הזה."

המקרה שגרם למפנה בחייו של השוטר בלסינו אירע בסוף 1956. בזמן מיכצע סיני שמעו לילה אחד ערבים צועקים ברחובות אלכסנדריה, "בואו נהרוג את היהודים!" וקבוצה גדולה עלתה לבית בלסינו. למול בני המשפחה התערב שומרי-הבית הערבי, שעצר את המתפרצים.

תה השאלה של העלית ארצה, אבל אבא לא התלהב או לרעיון. היום, כשאני רואה מה קרה לו, אני יכול להבין מדוע לא הסכים ברוצן לעלות לארץ חדשה ולהתחיל הכל מחדש. שם היה סוחר מכובד ומצליח, כאן חייבים הבנים לעזור לו להתקיים.

"אינני אומר ששוטר זה לא תפקיד מכ-בד וחשוב, אבל כאשר הייתי עוד בבית-הספר התיכון במצרים חשבתי על עסקי יבוא-ויצוא גדולים. לו היה לי יותר כסף, הייתי עוסק בזה. בשנה שעברה ראיתי בפעם הראשונה את חגיגות יום העצמאות בעפולה. הייתי בתפקיד שמירה על הסדר, ואם כי אינני יכול להשחית את ההתלהבות עם מה שהיה בשנים הקודמות. לגבי היתה זו התלהבות עצומה. אינני יודע מה בדיוק אעשה ביום העצמאות הקרוב. דבר אחד בטוח, חופשי לא אחיה באותו יום. כדי שאחריים יוכלו לשמות, אני חייב לשמור על בטחונם."